

Posolstvo Pierre de Coubertina je stále viac aktuálnejšie

Posledná olympiáda v Londýne nadchla všetkých

Zmena životného štýlu a jej dôsledky

Zmena životného štýlu dospelých, ale hlavne mladej generácie v dôsledku vedecko-technickej revolúcie prináša stratu rovnováhy medzi reálnym skutočným svetom práce a voľného času. Intelektuálne aktivity a pasívne trávenie voľného času prevažujú nad pohybovými aktivitami a telesným rozvojom. Digitálna revolúcia prináša obrovské množstvo informácií. Sledovanie televízie, práca s počítačom zaberá veľa voľného času na úkor fyzického pohybu. Jeho nedostatok má vplyv na zvyšujúci sa stav obezity, zhoršenie fyzickej zdatnosti, celkové zhoršenie zdravotného stavu a pokles výkonnosti obyvateľstva. Tento stav je alarmujúci a zaoberajú sa ním nielen lekárski experti, ale aj svetoví politici, OSN, Európska únia, Medzinárodný olympijský výbor a ďalší.

Nedostatok pohybu a športu u detí a mládeže spomaľuje ich duševný vývoj a poskytujú väčší priestor pre negatívne spoločenské javy. Obezita, chuligánstvo, alkoholizmus, drogy a kriminalita sa vyskytujú u mladých ľudí, ktorí aktívne a pravidelne športujú len výnimočne. Lekárske výskumy dokazujú, že všetky základné ukazovatele telesného vývoja – výška a hmotnosť tela, objem hrudného koša, dynamometria a spirometria atď. sú vyššie u detí, ktoré sa systematicky zaoberajú fyzickým cvičením ako u detí, ktoré sa touto aktivitou nezaoberajú. Minulý rok českí lekári robili výskum na mládeži a výsledky tohto výskumu sú alarmujúce. Kardiovaskulárny systém u niektorých detí sa rovná stavu niektorých dospelých jedincov pred infarktom myokardu. Mnohí rodičia nevenujú pozornosť tomuto problému a nevedú svoje deti k aktívnemu pohybu a športu. Dokonca sú ochotní z rôznych dôvodov ospravedlňovať svoje deti z

Olympizmus je životnou filozofiou, oslavujúcou a vyvážené spájajúcou telesnú zdatnosť, vôľu a ducha. Spojením športu s kultúrou a výchovou sa olympizmus snaží o utvorenie spôsobu života, založeného na radosť z vynaloženého úsilia, výchovnej hodnote dobrého príkladu, spoločenskej zodpovednosti a na rešpektovaní všeobecných základných etických princípov. Cieľom olympizmu je zapojiť šport do služby harmonického rozvoja ľudstva s cieľom podporovať mierovú spoločnosť, ktorá sa stará o zachovanie ľudskej dôstojnosti. Športovanie je právom človeka. Každý jednotlivec musí mať možnosť športovať bez diskriminácie akéhokoľvek druhu a v olympijskom duchu, ktorý si vyžaduje vzájomné porozumenie v duchu priateľstva, solidarity a fair play.

Charta Medzinárodného olympijského výboru

Šport je súčasťou dedičstva každého muža a ženy a nemožno ho nahradiť ničím iným.

Pierre de Coubertin

Deti majú právo na telesnú aktivitu a radosť zo života.

Charta OSN

v vyučovacích hodinách telesnej výchovy. Lekári apelujú na rodičov a pýtajú sa ich, prečo posielajú svoje deti na druhý svet.

Význam fyzického pohybu a zmysel športu

Význam fyzického pohybu, zmysel športu a hier objavili už kedysi starovekí Gréci. Olympijské slávnosti ako najväčšia kultúrna a spoločenská udalosť gréckeho sveta od roku 776 pred n. l. trvali 1169 rokov a konali sa 293-krát. Olympijské hry neboli pre Grékov iba poctou najvyššiemu božstvu a prehliadkou vrcholných športových výkonov, ale boli výrazom národnej jednoty a kultúrnej vyspelosti Grékov. Program olympijských hier pozostával z náboženských obradov, športových a umeleckých súťaží. Olivový veniec víťaza v Olympii a titul olympionika – čiže olympijského víťaza, bola najvyššia pocta, akú mohol smrteľník dosiahnuť. Asi ťažko je vymyslieť lepšie ideály, ako sú tie, ktoré nám zanechali starovekí Gréci: **ideál kalokagatie** – súlad telesnej a duševnej dokonalosti, krásy a dobra, **ideál ekecheirie** – posvätný mier vyhlásený počas olympijských hier.

S myšlienkou obnoviť antické olympijské hry prišiel koncom 19. storočia francúzsky pedagóg a mysliteľ, barón Pierre de Fredi de Coubertin. Narodil sa 1. januára 1863 v Paríži. Oslovili ho ideály starovekých Grékov. Bol autorom základných článkov Olympijskej charty, olympijských symbolov a olympijskej myšlienky. Olympijskú myšlienku definoval ako ideu mieru a priateľstva medzi národmi, založenú na antických ideáloch kalokagatie a ekecheirie, novovekom duchu fair play, na zásadách demokratizmu, rovnoprávnosti a internacionalizmu. Vyzdvihol šport ako univerzálny výchovný prostriedok prostredníctvom obnovenia olympijských hier. Dôvodom, ktorý viedol P. F. de Coubertina k obnoveniu olympijských hier, bola silnejúca úloha športovej reality a internacionalizácia športu. V súvislosti s technickým pokrokom a zdokonalením dopravy v druhej polovici 19. storočia sa národy lepšie spoznávali, vymieňali si zvyky a kultúru.

Beh Olympijského dňa

Nefalšovaná radosť z úspechu

Foto: Juraj Bobula

Novoveké olympijské hry ako internacionálne súťaže medzi športovcami v individuálnych a kolektívnych športoch sa stali najvýznamnejším svetovým sviatkom športu a zároveň kultúrnym festivalom. Svojou komplexnosťou sú spojením športového programu s prepojením na výchovu, kultúru a humanizmus. Olympijské hry sú sviatkom športovcov a divákov. Olympijské hry ako materiálny základ olympizmu vytvárajú trvalé športové, výchovné a kultúrne hodnoty. Hry majú prispieť k demokratizácii medzinárodnej politiky, eliminovať všetky druhy diskriminácie a neznašanlivosti. Olympijské hry, samotné olympijské hnutie a jeho myšlienka by nemali slúžiť len vrcholovým športovcom, ale aj všetkým tým, ktorí si chcú rozvíjať telo aj ducha.

Napriek všetkým týmto ušľachtilým cieľom boli novoveké olympijské hry v minulosti zneužitú na prezentáciu politickej moci a sily. Takto ako nástroj politiky a propagandy boli poznačené olympijské hry v roku 1936 v Berlíne. Teroristický útok na OH v roku 1972 v Mníchove spôsobil najväčšiu olympijskú tragédiu a smrť 11 členov izraelskej výpravy. Tento čin následne spôsobil niektorými štátni bojkot olympijských hier v roku 1976 v Montreale, v 1980 v Moskve alebo v roku 1984 v Los Angeles.

Poslanie a úloha Medzinárodného olympijského výboru:

- povzbudzovať a podporovať športovú etiku a dobré spravovanie v športe, rovnako ako výchovu mládeže prostredníctvom športu a venovať úsilie na zabezpečovanie toho, aby v športe vládol duch fair play a bolo zakázané násilie,
- povzbudzovať a podporovať rozvoj športu pre všetkých,
- vystupovať proti akémukolvek politickému alebo komerčnému zneužívaniu športu a športovcov,
- povzbudzovať a podporovať zodpovedný prístup k problémom životného prostredia, podporovať udržateľný rozvoj v športe a požadovať, aby sa olympijské hry konali v súlade s týmito zásadami,
- povzbudzovať a podporovať iniciatívy spájajúce šport s kultúrou a výchovou.

Aj **Slovenský olympijský výbor (SOV)** okrem zabezpečenia prípravy a účasti slovenských športovcov na olympijských hrách, šíri a popularizuje základné princípy olympizmu. Každoročne prostredníctvom svojich organizačných zložiek organizuje na Slovensku množstvo podujatí pre širokú verejnosť.

Olympijské festivaly detí a mládeže Slovenska sú najväčším celoročným organizovaným projektom SOV, ktorého hlavným zmyslom je podnietiť všetkých zodpovedných – rodičov, pedagógov, trénerov, predstaviteľov štátnej správy a samosprávy na úrovni krajov, miest a obcí, ale aj školy a školské zariadenia, športové subjekty, aby pochopili význam športu pre život a vývoj detí a mládeže a prejavili u nich záujem o pravidelné športovanie. Na pamiatku založenia Medzinárodného olympijského výboru (23. jún 1894) sa každoročne organizuje **Olympijský deň**, počas ktorého sa uskutočnia nielen športové, ale aj kultúrne aktivity.

SOV pravidelne vyhlasuje **celoslovenské výtvarné, literárne, fotografické a sochárske súťaže** zamerané predovšetkým na tvorbu školskej mládeže. Niektorých súťaží sa zúčastňujú aj profesionálni autori. **Slovenská olympijská akadémia**, ktorá je organizačnou zložkou SOV, každoročne usporiada celoslovenské vedomostné súťaže o olympizme pre žiakov základných škôl, stredoškôľakov a vysokoškôľakov.

Klub Fair play SOV vyvíja rozmanité aktivity, ktorých poslaním je vychovávať športovcov a deti

Olympijského odznaku všestrannosti sa zúčastňujú už malí škôlkári

k súťažiam v duchu fair play. Každoročne verejne oceňuje príkladné činy pri športových súťažiach.

V súčasnosti sa realizuje celoslovenský projekt **Olympijský odznak všestrannosti**, ktorý má sociálno-zdravotné poslanie a je určený pre všetky vekové skupiny od materských škôl až po seniorov. Je zameraný hlavne na deti, mládež a dospelých, ktorí nie sú v systéme vrcholového a výkonnostného športu. Celoročný a dlhodobý projekt má viesť k všeobecnému obnoveniu záujmu o šport, k objavovaniu nových, nielen športových talentov a k účelnému využívaniu voľného času. Popri pohybových činnostiach zahŕňa projekt aj rozmanité olympijské aktivity kultúrneho, umeleckého, environmentálneho aj vzdelávacieho charakteru, pretože ide o odznak olympijskej (a teda nielen športovej) všestrannosti. Podrobnejšie a bližšie informácie nájdú záujemcovia na stránke www.olov.webnote.sk, resp. www.olympic.sk.

Slovenský olympijský výbor a Envirofilm

SOV prostredníctvom svojej environmentálnej komisie je už piaty rok spoluorganizátorom medzinárodného filmového festivalu **ENVIROFILM**, na ktorom sa prezentuje svojimi aktivitami. Filmová porota festivalu udeľuje aj cenu prezidenta SOV za najlepšie stvárnenie filmového diela, ktoré zachytáva športové, resp. pohybové aktivity v symbióze s ochranou životného prostredia

Panelová diskusia so Slovenským olympijským výborom na tému športové aktivity a kvalita životného prostredia, dôležitosť športu v čistom prostredí pre zdravie mladej generácie je aj súčasťou programu sprievodných podujatí tohtoročného Envirofilmu.

Juraj Bobula
Slovenský olympijský výbor, predseda environmentálnej komisie

Účastníci Medzinárodného olympijského tábora mládeže na Štrbskom Plese

Kto vie, ten vie - náš budúci úspešný olympionik?

Foto: Juraj Bobula